

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošil prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naravnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniška ulica št. 2, II., 30.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr. če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 268.

V Ljubljani, v petek 21. novembra 1890.

Letnik XVIII.

Marijansko kraljestvo.

Mnogokrat smo imeli priliko omenjati, kako škodljivo vpliva Ogrska po dualizmu na avstrijsko vnanjo in notranjo politiko. Avstrija je nepriljubljena večinoma vsem balkanskim državicam vsled madjarskega mešetarenja; v Bosni in Hercegovini niso zadovoljni z obstoječimi razmerami ne Turki, ne pravoslavni, najmanj pa katoliki. Kaj o madjarskem vplivu na avstrijsko trgovino mislijo Amerikanci, priča nam pismo, katero je objavil znani Mac Kinley, provzročitelj znanih strogih zakonov proti uvažanju evropskega blaga v Združene države. On piše:

„Do Avstrije je gojila Amerika simpatije, toda od te dobe, odkar se je Ogrska s pomočjo dualizma prospela do državne samostojnosti, kazala se je avstro-ogrška država kot najodločnejša nasprotnica naši trgovini ter je dosegla s svojim vplivom popoln prevrat v trgovinski politiki Avstrije nasproti Ameriki. Kakor se zdi, poseduje zdaj Ogrska v Avstriji tako stališče, na kakoršnjem je stala pri našem dualizmu južna Amerika proti severni, ter uničevala obrt severno-amerikansko.“

Toda tudi na Madjarskem samem ni nič bolje; narodna madjarska strast niti prosto dihati ne dovoli Slovakom, Rumunom, Srbom in Sasom v deželi. Vsega tega bi si ne mogli razlagati, ako bi ne vedeli, da v marijanskem kraljestvu vsemogočno in brezozirno vlada židovska moč. Morda niso v nobeni državi židje primeroma tako hitro dospeli do vpliva, kakor na Madjarskem. Obrt in trgovina, vzlasti velika trgovina, borza, banke, denarni zavodi so popolno v židovskih rokah. Židje gospodujejo v glavnem mestu kakor na deželi v najskrajnejši vasi. Ako kdo potuje po Ogrskem, opazi, da se vzlasti po kupčiji ugodnih krajev bolj praznuje židovski šabbes-sobota, nego krščanska nedelja, zakaj v sobotah židje zapirajo svoje prodajalnice, ob nedeljah pa imajo odprte. Ko je načelnik bereškega

okraja ukazal, da morajo biti med krščansko službo božjo zaprte prodajalnice ob nedeljah, pritožili so se židje, da so žaljeni v svojem verskem čutilu (!) in na povelje ministrovo je moral načelnik razveljaviti svoj razglas. Na deželi so si židje z žganjem pridobili vso oblast, po trgih in mestih delavce, obrtnike in uradnike s svojimi posojili in kot zakupniki imajo vplivno besedo tudi v veleposestvu pri ogrskih magnatih. Večinoma imajo zemljiščni posestniki, tudi duhovniki, svojega domačega žida. Ako ubogi kapelan nastopi svojo službo, zadolži se pri židu in vplivno ulogo igra žid pri gospodarstvu škofijskih zemljiških posestev kot zakupnik, ali pa redni kupovalec žetve, kar židje na Ogrskem goje kot nekaj svoj monopol.

Odkar je politična uprava ogrska v rokah liberalne stranke, pomadjarili so mnogi židje svoja imena. Toda tega niso storili, kakor so liberalci na Ogrskem mislili, iz rodoljubja, ali da bi krepili madjarski življenj v deželi, marveč le iz osebnih koristij, katerih bi sicer kot židje ne bili deležni. To se je vzlasti očitno pokazalo na narodno-gospodarskem polju: zakaj, tukaj je žid neusmiljeno izsesaval ubogo ljudstvo; zato se sedaj na tem polju skuša vlada otresti židovskega vpliva.

Židje vzlasti napredujejo tudi med omikanimi stanov. Po uradnih statističnih izkazih obiskuje ogrska vseučilišča 72% židov. To so žalostni nasledki 15letne vlade kalvinskega ministra Tisze, ki je delal s katoliki, kakor mačeha s primoženimi otroci. Žal, da se ista politika nadaljuje tudi sedaj; to spričuje znani razglas naučnega ministra o krstnih maticah, ki se dotikajo popolno notranjih cerkvenih zadev. Z denarji katoliških ustanov vlada podpira drugoverce, na katoliških vseučiliščih se šopirijo večinoma profesorji-kalvinci in židje. — Madjar, ki s toliko silo zatira druge narodnosti, v kazni mora sam biti v nekdanjem lepem marijanskem kraljestvu podlaga — židovski peti!

Deželni zbor kranjski.

(Dvanajsta seja, dne 20. novembra.)

Prečita in potrdi se zapisnik zadnje seje in razdelé došle vloge. Potem naznanja deželni glavar dr. Poklukar, da mu je došel dopis deželne vlade, v katerem se naznanja, da so cesar dovolili znesek 10.000 gld. iz dobrodelne loterije za sirotiški zaklad. (Dobro, dobro!)

Dalje naznanja, da mu je poslanec Hribar s tovariši izročil nujni predlog, ki se glasi:

„Visoki deželni zbor naj sklene:

1. Visoka c. kr. deželna vlada se naprosi, da za poučenje najnovejše zdravilne metode o tuberkuloznih boleznih pošlje kar najhitreje mogoče k dr. Robertu Kochu v Berlin jednega v Ljubljani stanujočih zdravnikov.

2. Deželni odbor se pooblašča, da sme podpirati bakterijologa, kateri se z istim namenom ob svojem trošku poda v Berlin ter se mu za to dovoljuje kredit 200 gld. iz deželnega zaklada.“

Hribar, Kavčič, Stegnar, Višnikar, Šuklje, Ogorelec, Klein, Gorup, Detela, Svetec, Murnik, Vošnjak, Lavrenčič, Bleiweis, Klun, Pakiž, Povše, Dragoš.

Dalje naznanja deželni glavar, da mu je bila izročena sledeča interpelacija do predsedstva visoke c. kr. deželne vlade v Ljubljani:

„S šolskim letom 1890/91 ustanovila se je v Ljubljani samostojna mala gimnazija, na katero se je vpisalo 337 dijakov. Gimnazija umeščena je v licejalnem poslopju tako, da so dijaki razdeljeni v sedem šolskih sob.

Ako se je že prej čulo mnogo pritožeb, da so dijaki v mnogih razredih ljubljanske gimnazije umeščeni jako nedostatno, pokazala se je ta nedostatnost vzlasti sedaj, ko je bilo treba učne prostore razdeliti med obe gimnaziji. Velikey gimnaziji pripadlo je sicer nekaj velikih, zračnih in svetlih sob; malej gimnaziji pa so bili odkazani prostori, ki se

LISTEK.

Pismo.

III.

Gospod vrednik! „Ljubljanski grad se še ni podr! Videti je bilo ob zadnjem snegu, da se se-suje. Veliki kosi zemlje so ležali odtrgani ob cesti in le z velikim naporom je človek prišel do vrha. In ako se je hotel oddahniti po drevoredu na vrhu grada, spominjale so ga polomljene veje, ki so mu drezale v obraz, da se je tudi drevesom huda godila ob zadnjem snegu.“

Tako mi pišete, gospod vrednik, in hočete s tem, kakor se mi zdi, nekaj zabavljati. Toda kaj hočete? Na gradu nimajo za oskrbovanje grada delavnih močij. Sicer imajo ondi res precej krepkih ptičev, toda ti nimajo časa zato, oni morajo pri delu pomagati — malim obrtnikom! Tem namreč se vsled splošne konkurence godi jako dobro in dela imajo čez glavo. Morda se boste še spomnili, v kako zadrego so prišli lansko leto mizariski mojstri v Ljubljani, ko so jim pomočniki napravili „štrajk“. Precej so jim povišali plačo in na kolenih so jih prosili, da naj zopet poprimejo za delo; kaj bi bili pa tudi počeli sami pri tolikem delu!?

In ni čuda, da se tako dobro godi malim obrtnikom. Denar za ljubljanski vodovod bi bil prišel večinoma v roke malih obrtnikov, ko bi ga ne bili požrli tujei; stavbo gledališča, nove vojašnice in drugih večjih javnih naprav, vse bi bili dobili v roke mali obrtniki; toda to je preveč zanje; pustili so rajši ta dela Tönnies-u, Knez-Zupančiču, stavbeni družbi itd.

Toda drugo imajo vse v rokah mali obrtniki. Tako n. pr. sicer res še niso razpisana mizararska in ključavničarska dela pri novi vojašnici, dasi bi bilo želeto, da bi bila že narejena; vendar upam, da jih še ne bodo tako hitro razpisali. Zakaj kak mali obrtnik bi znal malo ceneje kupiti les za okna in ga preveč povišati; sploh, ako bi bilo prezgodaj razpisano, mogel bi tudi kak mali obrtnik tekrovati z večjimi, ki imajo stroje na razpolago in urno delajo. Ker se bode pa prav pozno razpisalo, reklo se bode: „Mali obrtniki v tem času ne morejo izgotoviti, ker imajo — preveč dela!“

In zdaj se jim celó obeta zgradba slovenske višje dekliške šole! — Koliko denarja bodo le deklice prinesle v Ljubljano! Koliko bodo zaslužili obrtniki pri novi šoli! — No, nekaj bode že moralo biti. Zakaj približno računajo, da bode vsaka deklica na novi višji dekliški šoli stala mesto in deželo blizu tisoč goldinarjev na leto. Pri takih dragocenostih

odpade vselej tudi nekaj drobtin za male obrtnike. Čudno je le to, da se napovedujejo zlati časi obrtnikom pri zgradbi nove šole, v istem času pa dokazujejo, da ne bode šola nič veljala, da bode Ljubljana imela od nje celó dobiček!

Bodi že, kakor rado, to je gotovo, da sedanji mestni očetje ne bodo trgali malim obrtnikom krvavo zasluženih krajcarjev, kakor so jim jih trgali nedavno nekdanji mestni očetje; vsaj sedanjim ni mnogo na tisočaku, dasi ga tudi potrosijo po nepotrebnem, torej tudi zasluženega krajcarja ne bodo kratili obrtniku.

Torej mestni očetje so res sklenili ustanoviti višjo dekliško šolo! Prav je tako. Slovenci smo bogat narod, vzlasti Ljubljana slóve v tem oziru po svetu, in bogatin si sme privoščiti kak „luksus“.

Skrbi Vas, gospod vrednik, bode li šola imela dovolj deklic. Res je nasprotje proti šolam dandanes veliko. Tako n. pr. je v Cannesu 9. t. m. desetletni Jules Rissel šestkrat zabodel z nožem 11letnega tovariša in se poleg mrtvega na bližnjem drevesu s svojo obramnico — obesil. Res se je na Dunaji tudi v mesecu novembru obesil dvanajstletni šolar, ter na listku pustil zapisane besede: „Sit sem življenja!“ Tem potom se sicer res manjša število učencev, a obupati ni vkljub temu nad šolami, tega je kriv le „mesec november“, katerega imenujejo

morajo imenovati naravnost zdravju škodljivi, in katerih nekateri so bolj podobni ječam, kakor šolskim sobam.

Pritlične šolske sobe so namreč vse mokrotne, tako, da je zaradi tega ukazano bilo gimnazijskemu ravnateljstvu, da mora iz jedne teh sob, ki je bila namenjena za fizikalni in naravoslovni kabinet, takoj premestiti vse zbirke v kako drugo sobo prvega nadstropja. Štiri sobe prvega nadstropja so sicer suhe, vendar pa tako temne, dasi morajo dijaki v njih pokvariti vid.

Vse sobe brez izjeme pa so veliko pretesne. Po pravilih modernega stavbarstva predpisano je za srednje-šolska poslopja, da morajo učne sobe biti 4-5 m visoke in da mora na vsacega dijaka pripasti 1 m² prostora ter 5-5 m³ — 6 m³ zraka. Od sob, katere so odkazane malej gimnaziji, pa je najvišja visoka le 3-90 m, jedna 3-65 m, jedna 3-60 m, štiri pa celó le po 3-25 m. Prostora je sicer premalo samo v Ia razredu, kjer na vsacega dijaka pripada le 0-93 m²; zraka pa nedostaja v vseh učnih sobah. Največ, namreč 5-18 m³ pripada ga na jednega dijaka v IIb razredu; potem prihaja IV. razred s 4-86 m³, IIa razred s 4-66 m³, IIIb razred s 4-42 m², Ib razred s 4-36 m³, IIIa razred s 4-23 m³ in Ia razred s samo 3-04 m³ zračnega prostora. Da je v taci okoliščini večurno bivanje v šolskih sobah — vzlasti po zimi, ko se ne morejo mej poukom prezračevati — ne le za dijake, temveč tudi za profesorje neznosno in za njihovo zdravje skrajno škodljivo, ni treba naglašati.

Moderno šolstvo ravna se po načelu, katero so priznali že Rimljani, „da le v zdravem telesu more prebivati zdrava duša“. Zato se je vpeljala v šole telovadba, katera je deloma obvezen, deloma prost predmet. To malo telovadbe pa ne more nikakor paralizovati pri dijakih zdravju kvarne posledice, bivanja njihovega v mokrih, zadublih temnih šolskih prostorih, v katerih jim vrhu vsega tega nedostaja še zraka. Zato bi po mnenji podpisanih morala biti visoke učne uprave poglavitna dolžnost, da skrbi srednješolske mladini za prostorne, svetle in zračne šolske prostore.

Vprašamo torej visoko predsedstvo c. kr. deželne vlade:

1. Ali so mu znani navedeni nedostatki gledé šolskih prostorov na c. kr. malej gimnaziji v Ljubljani? in

2. ako so mu znani, kaj namerava ukreniti, da se v interesu zdravja profesorjev in dijakov ti nedostatki kar najhitreje mogoče odpravijo?“ Hribar, Kavčič, Stegnar, Povše, Višnikar, Šuklje, Klein, Gorup, Murnik, Svetec, Tavčar, Vošnjak, Bleiweis, Klun, Lavrenčič, Pakiz, Kersnik, Detela, Pfeiffer, Dragoš, Ogorelec.

Gosp. deželni predsednik baron Winkler takoj odgovori na to interpelacijo, da so vsi ti nedostatki znani njemu in deželnemu šolskemu svetu, ki se je že bavil s tem vprašanjem, ter bo učnemu ministerstvu stavil primerne nasvete, da se odpravijo. (Dobro!)

Poslanec Hribar potem kratko utemeljuje svoj nujni predlog, kazoč na velike vspehe Kochove zdra-

vilne metode, ki je vzbudila veliko zanimanje v vseh krogih in jo hvalno priznavajo najveljavnejši zdravniki. Iz vseh krajev in dežel hité k njemu zdravniki, zato je prav, da se tudi s Kranjskega kdo podá k njemu. Predlog se izroči finančnemu odseku v pretresanje.

Poslanec Hribar poroča dalje o zgradbi nove deželnoobranske vojašnice v Ljubljani, ki se brez ugovora vzame na znanje.

Za njim poroča poslanec Braune o prošnji občine Čeplje, naj se deželna cesta Kočevje — Črnomelj ne preloži čez Nemško Loko. Prošnja se izroči deželnemu odboru v natančnejšo preiskavo.

Poslanec Tavčar poroča o prošnji občin Idrija, Dole in Rovte za uvrstitev občinske ceste Idrija — Veharše med okrajne ceste. Tudi ta prošnja se izroča deželnemu odboru, ker je treba še natančnejih poizvedovanj in preiskav, predno se more rešiti.

Poslanec Povše poroča o prošnji občine Lipljene in Sv. Jurij gledé podpore za napravo nove občinske ceste iz St. Jurija do Tlake. Dovolí se v ta namen 1000 gld.

Dalje poroča isti poslanec o popravu občinskih potov s Črnega Vrha na okrajno cesto Vrhniko — Polhov Gradec in priporoča naslednji predlog, ki obvelja brez ugovora:

„Visoki deželni zbor izvoli pooblastiti deželni odbor, da sme občinama Polhovi Gradec in Črni Vrh primerno podporo, eventualno neobrestno posojilo, katero bo vrniti v določenih obrokih, dovoliti iz deželnega zaklada tedaj, če se občini v pokritje potrebščine po dogovoru zavežeta, da bodeta pripomogle s svojim močem primernim doneskom, in če vrhniški cestni odbor prevzame jeden del troškov na tamošnji cestni zaklad.“

Poslanec Stegnar poroča o letnem poročilu deželnega odbora gledé ustanov.

Poslanec Kersnik pri tej priliki priporoča, naj se deželni odbor drži ustanovnega pisma Glavarjevega in naj bolnišnice v Komendi ne predstavlja v Kamnik. On pravi, da sedaj sploh ni mogoče več misliti na premeščenje bolnišnice v Kamnik, ker ni tam pripravnega prostora. Kamnik se razširja proti jugu, železniška postaja je tamkaj, v rastoči kraj mesta se torej ne more dati bolnišnica. Poriniti bi se morala proti Križu — no, od tam je pa le še jeden skok do Komende. Govornik se sklicuje na ustanovno pismo in svari, naj se Komenčanov nikar ne draži.

Dr. Schaffer obljubi, da se bo deželni odbor strogo držal ustanovnega pisma.

Deželni zbor vzame potem dotično poročilo na znanje. (Konec sledí.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. novembra.

Notranje dežele.

Knezoškof Dunajevski. Iz Krakova se poroča 11. novembra: Knezoškof dr. Albin vitez Dunajevski, brat avstrijskega finančnega ministra, ki je bil v zadnjem kardinalnem konzistoriju imenovan za kardinala, bode dobil v prvem velikem kon-

zistoriju, ki se bode vršil v začetku prihodnjega meseca v Rimu, iz rok papeževih kardinalski klobuk. — Gotovo se veselé tega vsi avstrijski Slovani, da je Slovan povzdignjen do tako velikega cerkvenega dostojanstva.

Vravnava delavskih razmer na Ogrskem. Ogrska zbornica se bode sočasno posvetovala o predloženem postavnem načrtu o nedeljskem počitku in o predlogu podpiranja obolelih delavcev. Trgovinski minister namerava uvesti obe postavi na jedenkrat, in sicer pred 1. majem 1891. leta.

Vnanje države.

Rim. Kakor poroča „Pol. Corr.“, sklenila se je pogodba mej sv. prestolico in zastopnikom republike Ekuador, ki je neki že podpisana. Vsled te pogodbe bode morala vlada imenovane države iz državnega zaklada izplačevati dotične svote katoliškim škofom, katerih dohodki so bili do zdaj le milodari po njih škofijah živečih vernikov. Predsednik imenovane republike, Flores, bode v ta namen v kratkem podal v zbornici predlog, vsled katerega naj se določi katoliškim škofom jeden milijon frankov letne podpore.

Srbija. Skupščina je bila 20. novembra otvorena s prestolnim govorom, ki se glasi mej drugim tako-le: Izjemne naredbe, katere so nekaj časa ovirale naše izvažanje, so sedaj odstranjene s prijateljskim sporazumljenjem s sosedno državo; z mejsebojnim lojalnim pojasnjenjem se je pogodba ponovila in našim razmeram do sosedne države ohranil oni prijateljski značaj, katerega morajo gojiti dobri sosedje. Potem omenja govor vravnava Železnih vrat in umorjenega srbskega popa. Vendar je upanje, da bo turška vlada ugodno rešila prepir, ki je zaradi tega nastal mej Srbijo in Turčijo.

Bolgarija. Iz Sofije se dúe 19. novembra poroča mej drugim to-le: Povodom obletnice vojne pri Slivnici se je vršila v stolni cerkvi slovesna služba božja, katere so se vdeležili princ, ministri in častniki. Potem je bil pregled vojakov. V vojašnici prvega polka, kateri se je bil vdeležil imenovane vojne, je bil Tedeum. Tu so bili navzoči častniki in princ Ferdinand.

Italija. Ministerski predsednik Crispi je 18. novembra v Turinu pri obedu govoril in sicer najprvo o izvršenih prenosah. Potem je zavračal očitjanje, da je ubežal svoji stranki ter opravlja diktaturo. Kar se tiče naselbinske politike je rekel Crispi, naj bo dežela popolnoma mirna in zadovoljna, in uravnava mej angleškega in italijanskega ozemlja v Afriki se bode gotovo za italijansko vlado povoljno izvršila. Potem zavrača Crispi svoje nasprotnike, ki ga dolže, da je s svojo politiko provzročil finančni primanjkljaj in žalostne gospodarsvene razmere, da se ne zmeni za njih važnost in ne vé nobenega pripomočka proti temu. Crispi je rekel, da segajo slabe gospodarsvene razmere in primanjkljaj dalje nazaj, kakor njegovo ministerstvo. Sedanjega žalostnega budgetnega položaja nista provzročila niti oboroževanje niti trodržavna zveza, kakor menijo nekateri krogi. Ko ne bi bilo trodržavne zveze, morala bi se trikrat tako številna armada osnovati in pomnožiti število trdnjav. Da se pokrije primanjkljaj, zahtevala bode vlada bolj priprsta javna službovanja, razdelitev javnih del na več let in izboljšanje pravil o pobiranju davkov. Odločno je sklenila, da ne bode nakladala novih davkov. Konečno je oménil Crispi tudi Francije, s katero želi Italija živeti v najlepšem sporazumljenju.

Francija. Nagovor, s katerim je kardinal Lavigerie sprejel in počastil generalni štab francoske mornarice v Algieru, ima jako velik pomen. Omenjal je mej drugim ta cerkveni dostojanstvenik, da je domoljubna dolžnost vseh pravih francoskih katolikov, odkritosrčno sporazumeti se z republi-

Angleži „mesec obešencev“. Take učence bi jaz poslal v Peterburg učitelju zdravilstva dr. Kuharskemu, ko bi še živel. Ta je namreč učencem razlagal kemijo, napravil kot eksperiment neko strupeno tekočino v kozarček, ter rekel dijakom: „Sedaj Vas, gospodje, prepričam, káko moč ima ta tekočina; čez dve minuti videli bode pred seboj umirajočega moža. Zato: Z Bogom!“ Reče, izpije in — umrje vpríčo učencev idejalne smrti kot žrtva — kemičnih eksperimentov!

Vse take in podobne prizore bi bilo vredno naslikati, da bi se te podobice porabile kot okrasek okvirja za pergamentno listino in na njej načrtane zakone za brezversko šolo, katero nameravajo izdati kot „monumentum aere perennius“ slovenski liberalni poslanci, ki so pred nekaj tedni polni svetega prepričanja glasovali za — versko šolo, sedaj pa kar mečejo s tisočaki — proti verski šoli, možje značaja in doslednosti!!

Pri dekliških šolah, gospod vrednik, ni se bati, da bi tem „izrednim“ potom učenke izganjali iz šole. Res, da ne bode pri novi šoli posebnih „jednostranskih“ nabožnih vaj, toliko več bode pa zato telesnih vaj; „Sokoli“ sami bodo v novem „Narodnem domu“ podučevali deklice v tej stroki; rožnega venca res ne bodo znale plesti, a sukati bodo znale

— bitko sabljico, in to je velikanskega pomena za Slovence v sedanjih boroljubnih časih.

Svetoval bi še, kar morebiti našim mladim veljakom ne bode znano, da osnujejo, kakor v Parizu, tudi v Ljubljani „ligo za emancipacijo žen“, ki ima med drugim namen delati na to, da se kroj ženske obleke prispodobi kroju obleke za moške, in povém jim tudi, da na Francoskem z dovoljenjem oblastva že deset emancipiranih žensk nosi moško obleko. Tedaj bode — rešena domovina slovenska! Vresničen bode „great national object“. Dobili bomo narodno ženstvo v modèrnem smislu in izobraženo tako, da mu bo vzor dama iz francoske revolucije, ki je prisegala pri Bogu, da ni — Boga!!

Uniforma je tako pri šoli le še vprašanje časa, torej se v kratkem s pomočjo nove višje dekliške šole osnuje nova garda prvoboriteljic za „sveto narodno stvar“!

In tedaj bodo Slovenci kos vsakemu sovražniku. Sicer narod res ne bode imel posebnih mater, gospodinj in žen, a to je v sedanji modèrni družbi brez pomena; imel pa bode slovenski narod pogumne bojevalke, ki bodo na čelu svojih armad stale na braniku naroda. In ako bi se drznili bližati se slovenski domovini zemljelačni tujec, Nemec ali Italijan, hitele bi junakinje slovenske kakor vibre, polne

svetega navdušenja njemu nasproti, ter se z njim — — — poročile, ako bode hotel, v blagor domovine!! — „Faux brillant!“

K sklepu, gospod vrednik, še par besedij „pro domo“. Pisali ste mi, da je bilo moje zadnje pismo jako rezko. Ne morem zato; kakoršen sem, táko je pismo. Resnici spričevanje dajati, namen je mojim pismom; ustreči ž njimi kaki osebi, daleč je od mene. Tega jaz ne umejem. Napák ljubko slikati ne znám, kakor oni perzijski slikar, ki je imel Tamerlana naslikati. Tamerlan je bil namreč hrom na desni nogi in slep na levem očesu. Tacega naslikati lepega, je umetnost, kateri je bil kos le perzijski slikar; on namreč naslika Tamerlana kot strelca, ki meri z lokom z upognjeno desno in z mežečim levim očesom — strelec „par excellence“.

Jaz torej ostanem pri svojih mislih in pri svojem slogu. Naj torej reče o malih obrtnikih, kar kdo hoče, po mojem mnenji morajo obrtniki pri volitvah vselej voliti liberalne Slovence, ker tako lepo zanje skrbé, in naj ima kdo misel o novi slovenski višji dekliški šoli kakoršno-koli, jaz pravim, da toliko bo gotovo vredna, kakor zavod, o katerem pravi Italijan: Tanto buon, che val niente! — Zdravi!

kanskimi naredbami. Te besede iz ust prvega afriškega škofa so velikega pomena že zaradi njegovega visokega npravnostnega stališča, katero zavzema v Parizu in v Vatikanu. Ta izjava je pa še tem pomenljivejša, da se je kardinal tako izrazil na podlagi poprejšnjega zaslišanja v Vatikanu. Tako vsaj poroča „Pol. Cor.“

Španija. Povodom obletnice nemirov na madridskem vseučilišču l. 1884. so se obotavljali dné 19. novembra vseučiliščniki vstopiti v imenovane šole. Večina njih je pa osnovala celo sovražno demonstracijo pred pravosodnim ministerstvom. Ko so na to redarji hoteli razgrajalce odpoditi, bili so vročerkvni dijaki toli razburjeni, da so policiji iztrgali orožje iz rok. Ko niso mogli ti razgrajalci še medicincev na svojo stran dobiti, razšli so se naposled vsaksebi.

Portugal. Republikancem tudi začasna pogodba z Anglijo nikakor ne ugaja. Ker nočejo sploh ničesar vedeti o monarhijski vladi, ne more jim sevoda z ničemer ugoditi. Tako nameravajo one Portugalce, o katerih smo že poročali, da pridejo iz Brazilije na Portugalsko, uporabiti za protivilarske razglase. Na dan njihovega prihoda bodo republikanci po vsem mestu osnovali republikanske shode, na katerih se bode hujskalo pred vsem proti Angliji in vladi. Kakor se čuje, namerava portugalska vlada z isto energijo zatreti proti Angliji naperjene demonstracije, kakor one, ki bodo njej sami veljali.

Rumunija. Iz Bukreša se 19. novembra poroča listom: Pri mestnih volitvah v drugem volilnem zboru so zopet konservativci sijajno zmagali. Izmed 27 volitev je bila liberalcem samo jedna ugodna. V mnogih mestih, mej temi tudi v Bukreši, niso postavili liberalci nikakega imenika svojih kandidatov.

„Matica Slovenska“.

LXXXVII. odborova seja, v sredo 12. novembra 1890.

(Konec.)

Društvenino je plačalo za letos 1683 letnikov. Od zadnje seje (26. junija) je pristopilo društvu na novo 120 letnikov in 1 ustanovnik (izmed letnikov), namreč:

A. Kot ustanovnik:

Dr. Mihael Napotnik, knez in škof lavantinski i. t. d.

B. Kot letniki:

1. Ballogh Karol, c. kr. poštar v Ajdovščini. 2. Bayer Štefan, kapelan v Doberli Vasi. 3. Bežek Viktor, gimn. suplent v Ljubljani. 4. Bičanič Štefan, bogoslovec v Zagrebu. 5. Blaž Josipina, posestnica v Mozirji. 6. Bogolin Mihael, župnik v Ajdovici. 7. Bonča Blaž, c. kr. okr. živinozdravnik v Slov. Gradcu. 8. Bralno društvo v Šentjurji ob Tabru. 9. Bregent Mihael, učitelj v Selcih. 10. Černe Maks, pravnik v Trstu. 11. Čitalnica národna v Planini. 12. Čulek Martin, c. kr. poštar v Središči. 13. Debevec Josip, bogoslovec v Ljubljani. 14. Dečman Anton, trg. pom. in posestnik v Ljubljani. 15. Danšar Ivan, župnik v Šentvidu pri Vipavi. 16. Dolenc Rudolf, učitelj v Podragi. 17. Gabron Anton, provizor v Štebnji. 18. Globelnik Ivan, bogoslovec v Ljubljani. 19. Goričar Lavoslav, posestnik v Mozirji. 20. Hauptmann Peter, kapelan v Črnem Vrhju. 21. Horvat Josip, klerik v Zagrebu. 22. Dr. Horvat Tomaž, odvetnik na Ptui. 23. Hrast Anton, c. kr. meščanski učitelj v Trstu. 24. Hrovat Mihael, kapelan v Škofji Loki. 25. Ilvar Fran, dekan v Bolci. 26. Janežič Franc, bogoslovec v Mariboru. 27. Jank Janko, posestnik v Lembahu. 28. Jesenko Karol, uradnik „Slavije“ v Ljubljani. 29. Kapus Josip, redovnik v Admontu. 30. Karba Josip, posestnik na Krapji. 31. Kesnar Anton, župnik v Sentrupertu. 32. Kirchmayer Karol, kapelan v Železni Kaplji. 33. Knific Srečko, beneficijant v pokoji in posestnik v Vipavi. 34. Knjižnica kapucinska v Celji. 35. Kočevar Ivan, trgovec v Središči. 36. Kodermac Štefan, vikar v Zapotoku. 37. Koderman Janko, učitelj v Šentjanži. 38. Kofol Franc, vikar v Kalu. 39. Kolar Anton, kapelan v Vitanji. 40. Kolarič Ivan, tržan v Središči. 41. Kolarič Ivan, bogoslovec v Mariboru. 42. Koller Ivan, župnik pri sv. Štefanu. 43. Koroša Ivan, posestnik v Veržej. 44. Kos Simon, vikar na Srednjem. 45. Kosovel Josip, kapelan v Kamenjah. 46. Kralj Davorin, kapelan pri Veliki Nedelji. 47. Kukar Janko, c. kr. računski uradnik v Trstu. 48. Lavrenčič Anton, bogoslovec v Ljubljani. 49. Ledvinka Alojzij, župnik v Škocijanu. 50. Liebhart Dragotin, bogoslovec v Zagrebu. 51. Lipold Ivan, posestnik v Mozirji. 52. Lipold Marko, posestnik v Mozirji. 53. Lukančič Tomaž, učitelj na Gorenjem Polji. 54. Malnič Henrik, c. kr. carinski uradnik v Kanalu. 55. Mandeliček Franc, bogoslovec v Mariboru. 56. Marinič Jakob, kapelan v Ljubnem. 57. Maroti Franc,

trgovec v Obrovem. 58. Medić Josip, nadučitelj na Boh. Bistrici. 59. Medved Anton, bogoslovec v Ljubljani. 60. Meznarič Matej, bogoslovec v Mariboru. 61. Mihalič Josip, bogoslovec v Mariboru. 62. Miklave o. Rajmund, redovnik v Admontu. 63. Müller Alfonz, c. kr. prof. v pokoji in muzejski kustos v Ljubljani. 64. Neimenovan v Trstu. 65. Nodilo Avgust, sod. pom. uradnik v Logatecu. 66. Ogorelec Anton, učitelj na Ptui. 67. Orožen Franc, c. kr. pripr. profesor v Ljubljani. 68. Pavlič Franc, bogoslovec v Ljubljani. 69. Pavlič Kozma, župnik pri sv. Križu. 70. Pelan Milan, trgovec v Mozirji. 71. Perinčič Karol, vikar v Trenti. 72. Pešec Franc, bogoslovec v Ljubljani. 73. Pipan Anton, vikar v Lomu. 74. Pitamic Ivan, c. kr. računski svetnik v Trstu. 75. Plečnik Andrej, kapelan v Podbrezji. 76. Podhostnik Andrej, kapelan v Mozirji. 77. Pohunek Franc, kapelan v Pragi. 78. Postružnik Anton, bogoslovec v Mariboru. 79. Dr. Premuž Dominik, kr. gimnazijski profesor v Zagrebu. 80. Ravšelj Anton, bogoslovec v Mariboru. 81. Reven Franciška, c. kr. davk. kontrolorja soproga v Kočevji. 82. Robič Franc, c. kr. okrajni šolski nadzornik, posestnik in deželni poslanec v Mariboru. 83. Robič Maks, trgovec v Središči. 84. Rošker Martin, bogoslovec v Mariboru. 85. Rozina Viktor, c. kr. notar v Kostanjevici. 86. Rožanc Dragotin, učitelj v Logatecu. 87. Rutar Tomaž, vikar v Lokoveci. 88. Sadar Vendelin, učitelj v Zalogu pri Kamniku. 89. Sedej Ivan, vikar v Borjani. 90. Slokar Ivan, vikar na Banjšicah. 91. Stergar Franc, učitelj v Lomu. 92. Stranjšek Anton, kapelan v Središči. 93. Suša Anton, trgovec v Senožecah. 94. Svet o. Alfonz, minorit na Ptui. 95. Šaloven Franc, bogoslovec v Mariboru. 96. Šarec Alojzij, bogoslovec v Ljubljani. 97. Ševar Ludovik, trgovec v Novi Vasi. 98. Šinko Josip, tržan in gostilničar v Središči. 99. Škedl Franc, c. kr. nam. pristav na Dunaji. 100. Škofic Josip, župnik v Zaplani. 101. Škorjanec Matija, bogoslovec v Mariboru. 102. Šlakar Ivan, kapelan na Boh. Bistrici. 103. Dr. Šlander Ivan, zdravnik v Mozirji. 104. Šola ljudska v Mozirji. 105. Štrifot Anton, gimnazijski suplent v Ljubljani. 106. Šušteršič Gašpar, trgovec in posestnik na Glincah. 107. Tertinek Matej, bogoslovec v Mariboru. 108. Tomšič Josip, vikar v Levpi. 109. Tomšič Štefan, nadučitelj v Vipavi. 110. Dr. Toplak Jakob, ces. kr. avskultant v Gradcu. 111. Dr. Trenz Ferdinand, c. in kr. polk. zdravnik v Zagrebu. 112. Dr. Tuma Henrik, c. kr. avskultant v Trstu. 113. Velhartický Josip, kapelan v Dolini. 114. Vidmajer Franc, kapelan v Starem Trgu na Štajarskem. 115. Zadravec Vekoslav, klerik v Zagrebu. 116. Zimšek Josip, bogoslovec v Mariboru. 117. Zupančič Ivan, adm. v Topli Rebri. 118. Žagar Anton, nadučitelj na Gorici. 119. Železny Alojzij, kapelan v Srednji Vasi v Bohinji. 120. Žolgar Franc, nadučitelj na Rečici.

Dnevne novice.

(Dnevni red) XIII. seja deželnega zbora kranjskega v Ljubljani dné 22. novembra 1890. leta ob 10. uri dopoldne. 1. Branje zapisnika XII. deželno-zborske seje dné 20. novembra 1890. 2. Naznanila deželnozborskega predsedstva. 3. Ustno poročilo upravnega odseka o napravi ceste iz Podpeči do gospodarske ceste, ki se nahaja v ozemlju ljubljanskega mesta ter stika z okrajno cesto Tomišelj-Lipe, in gledé uvrstitve obeh prog med okrajne ceste. 4. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani za podporo. 5. Ustno poročilo finančnega odseka o podpori za višjo deklisko in gospodinjstvo šolo pri uršulinkah v Ljubljani. 6. Ustno poročilo finančnega odseka o gradbi nove bolnišnice v Ljubljani. 7. Ustno poročilo finančnega odseka gledé naprave nove okrajne ceste med Ribnico in Vinicami do tu mimo držéce deželne ceste Ribnica-Bloke, potem gledé preložitve okrajne ceste med Sodražico in Hribom, in gledé opustitve obstoječe okrajne ceste med Zigmaričami in Retjami, z načrtom dotičnega zakona. 8. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji g. Ant. Koblarja, kurata v deželni prisilni delalnici, za definitivno imenovanje. 9. Ustno poročilo finančnega odseka gledé nasveta, da se pošlje doktor zdravilstva v Berlin k doktor Kochu v namen proučenja zdravilne metode o tuberkuloznih boleznih. 10. Ustno poročilo upravnega odseka o načrtu zakona o vravnavi potoka Mirna. 11. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnji županstva kostanjeviškega, da se dodela cesta med Kostanjevico in občino Kalje na Hrvatskem. 12. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnji župan-

stva davčnega okraja metliškega za deželno podporo 300 glđ. za napravo poskušnega vinograda z ameriškimi trtami. 13. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnji županstva Ostrožno Brdo za podporo za napravo mostu čez Reko. 14. Ustno poročilo upravnega odseka o načrtu zakona gledé izločitve podobčine Orle iz občine Dobrunje in naprave samosvoje občine. 15. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnji občine Hrenovice za ustanovitev samostojnega cestnega skladovnega okraja. 16. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnji vasi Bukovje, Gorenje in Predjama za izločitev iz občine Hrenovice in združitve z občino Postojino. 17. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnji okrajno-cestnega odbora v Velikih Laščah za uvrstitev nekaterih občinskih potov med okrajne ceste. 18. Poročilo odseka za letno poročilo o § 8. letnega poročila deželnega odbora: „Šolstvo“.

(Izpred sodišča.) Danes je bila pri c. kr. deželnem sodišču v Ljubljani obravnava proti stolnemu vikarju g. A. Kalanu in posestniku Jan. Jevcu iz Črne vasi. Državno pravdnštvo ju je tožilo, da sta s tem, ker sta nekaterim volilcem iz barja dajala po goldinarji za pot, kupovala glasove ter se pregrešila proti veljavnemu zakonu. Sodišče je imenovana zatoženca obsodilo, in sicer prvega na 14 dnij, drugega na teden dnij zapora. Zagovornik je naznanil priziv ničnosti do najvišjega sodišča. — Mi bomo svojim čitateljem podali natančno poročilo o tej zanimivi obravnavi.

(Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda) se bode že v nedeljo, dné 23. novembra t. l. osnovala v Škoflji vasi pri Celji v gostilni gosp. Valentina Koželj-a s sledečim vspeedom: 1. Pozdrav došlih gostov in udov. 2. Volitev predsednika in odbor-nikov. 3. Razni nasveti. 4. Sprejem novih udov. 5. Prosta zabava. — Začetek ob 3. uri popoldné. K obilni vdeležbi vabi vse somišljenike najuljudnejše Osnovni odbor.

(Otvorjenje kamniške železnice) vršilo se bode — kakor se nam poroča — na vsak način dné 10. decembra.

(Iz Jesenice) se poroča, da je drvarja Fr. Klinarja podrl blod in ga pretisnil do smrti, predno so ga rešili izpod hloda.

(Ponesrečil) se je brat deželnega poslanca Einspielerja na Bistrici v Rožnem dolu, kateremu se je spečemu vnel lan; ni še znano, ali je ponesrečenec umrl, ali bo morda še mogoče rešiti mlado življenje. Gospoda poslanca iskreno pomilujemo na britkem udarcu.

(Nova železnica.) V Mariboru se sestavlja odbor iz veljavnih posestnikov in meščanov v ta namen, da pripravlja vse to, kar je potrebno za novo železnico iz Maribora do Zelenega travnika. Ker bi ta železnica šla skorej samo po krajih, kjer še prebiva slovensko ljudstvo, zato priporočamo tudi našim gg. poslancem, naj je ne pustijo iz oči, da-si ni, kakor kaže sedaj, nič še misliti na-njo. Mogoče pa je vendar, da jo še kdaj dobimo.

(„Ponarejalec denarjev.“) Miha Zupančič, kojega so nedavno priprli v Zagrebu, opeharil je več ljudi na ta način, da jim je obljubil delati denar. Napominani Zupančič je nek krojač iz Mokronoga in se imenuje s pravim imenom Franc Sebanec; človeče je v svoji občini na jako slabem glasu in je bil policijsko nadzorovan. Sebanec je bil obsojen na dva meseca zapora radi goljufije.

(Plemstvo.) Graščak baron Dunaj je dobil čast rimskega grofa za-se in svoje naslednike ter je bil vsled tega v zasebnem zaslišanju pri sv. očetu Leonu XIII. Gosp. rimski grof je na slov. Štajarji na glasu dobrega kristijana in slovenskemu ljudstvu pravičnega moža.

(„Südmark“) po nemško-liberalnih časnikih razglasuje, da je društveno vodstvo dné 8. t. m. sklenilo, naj se vsem načelnikom podružnic razpošlje okrožnica, s katero se isti vabijo, naj bi po večjih krajih v sosedstvu, oziroma v področji podružnice osnovali nove podružnice; dalje pravi, da so se osnovali podružnice v Celoveu, v Gradovini (Gratwein) pri Gradcu in v Ljubljani, a v najbližji dobi bo se osnovala podružnica v Mariboru in pa v Ljutomeru. V imenovanem trgu, kolikor znano, tamošnji „Nemci“ niso upali s „šulferajnom“ dražiti ljudstva, pač pa so več poguma dobili gledé podpore za „Südmark“.

(Volitev v graški občinski svet.) Od 2911 volilcev tretjega volilnega razreda se jih je vdeležilo 74. Izvoljeni so bili: Harter z 69, dr. pl. Labitschburg s 67, Steiner s 66, Stowasser z 62 in Ver-

muth z 61 glasovi. Zanimiva je naslednja statistika, katero podaja „Tagespost“: Izmedj navzočih volilcev je bilo 27 obrtnikov, 39 delavnih in umirovljenih uradnikov in vojakov, 6 hišnih posestnikov, 1 zdravnik in 1 učitelj. — Ta statistika liberalnega lista bi se lahko popolnila in sicer tako, da tudi v tretjem volilnem razredu takomenovani inteligentni volilci nadkrijujejo one obrtniškega stanu, radi česar ne bi mogli zadnji nikoli iz svojih močij zmagati. Sicer pa dovolj žalostna prikazen, da se tako malo volilcev vdeležuje volitev. Prišli smo že tako daleč, da veliki volilni odbori več udov štejejo, kakor je volilcev pri volitvah.

(Čast. gosp. Janez Bizjan, kurat v c. kr. kaznilnici v Begunjah, je prezentiran za župnika na Brdu.

(K ljudskemu popisu.) V Lvovu je izšla te dni iz židovskih krogov brošura, katera pozivlje galicijske židove povodom prihodnjega ljudskega popisa, da ne imenujejo poljščine marveč, hebrejščino kot svoj občevelni jezik ter „ostanejo tako zvesti svojemu očetu Abrahamu“. Umeje se samo ob sebi, da je vzbudila ta brošura v Poljakih veliko nejevoljo.

(Vabilo) k veselici, katero priredi „Bralno društvo“ v Mengšu v nedeljo 23. novembra 1890 v društvenih prostorih, v spomin imendana presvetle cesarice Elizabete. Vspored: 1. Slavnostni govor. 2. Petje. 3. M. Vilhar: „Ljudmila“, deklamacija. 4. Tombola. 5. Prosta zabava. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina za ude 10 kr., za neude 20 kr. K tej veselici uljudno vabi odbor.

(Razglas kranjskim ovčarjem.) Podpisani odbor je ukrenil tudi to leto v prosep ovčarstva kupiti plemenitih ovnov ter jih dati v oskrbo umnim ovčarjem. Mnogo let je kupoval v ta namen ovne ukviškega rodu, kateri pa sedaj ni nič boljši od našega. Zato je lansko leto poskusil odbor vpeljati izvrstno frizijsko pleme, a izkušnja je pokazala, da ne ugaja našemu podnebj. Iz tega vzroka se je vrnil glavni odbor zopet k plemenu, kakeršno je ukviško, a kupil ne bode ovnov na Koroškem, ampak na Laškem, koder je to pleme doma in od koder izvira tudi ukviški rod. To pleme imenuje se „bergamaška pleme“ ali „velikanska planinska ovca“, živi po planinskih pašnikih severne Italije, nosi fino volno, je mlečno, ter tehta poldrugo leto star oven tega plemena od 130 do 140 kgr. (ali 230 do 250 starih funtov), ovce pa rodijo vedno dvojčke. Laško kmetijsko društvo „Comizio Agrario di Clusone“ v provinciji Bergamo, katero preskrbuje nakup plemenitih ovnov tudi laškemu kmetijskemu ministerstvu, preskrbelo bode podpisnemu odboru nekaj plemenitih ovnov bergamaškega plemena, in sicer po 90 laških lir (40 gld. avstr. velj.) enega. Te ovne oddajal bode podpisani odbor onim kranjskim ovčarjem, ki jih zaprosijo ter se v prošnji zavežejo: 1. da plačajo, kadar prejmejo ovna, glavnemu odboru 10 gld. kot četrti del kupnine in 2. da bodo vzprejetega ovna obdržali najmanj dve leti za pleme ter ga razven za svoje ovce prepuščali tudi sosedom v plemenitev, kolikor to dopušča umna reja ovac. Nekolkovane prošnje je vložiti do 30. novembra t. l. pri podpisnem odboru. Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

(„Učiteljski Tovariš.“) Ravno kar je izšla 22. št. „Učiteljskega Tovariša“ in sicer z naslednjo vsebino: Iz deželne zbornice kranjske. — Potrebna študija o kvinkvenjah. — Knjiga slovenska. — Književnost. — Naši dopisi: Z Iga. — Iz Ljubljane. — Društveni vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Telegrami.

Praga, 20. novembra. V češkem deželnem zboru se je danes vršilo posvetovanje o predlogu za deželni kulturni svet. Prvi govornik poslanec dr. Julij. Gregor je odrekal Staročehom pravico sodelovati, pretel z zvezo vseh zatiranih avstrijskih Slovanov ter naposled zahteval prehod na dnevni red. Nemški poslanec Křepke je označil ta predlog kot modro vladno naredbo, dočim Mladočehi upotrebujejo ljudsko nezadovoljnost. Cesarski namestnik je povdarjal, kako trdno se drži vlada sprave in kako resno želite miru obe stranki ter izrazil svoje prepričanje, da ne bo agitacija imela naposled nikakega vspeha, ko vender ljudstvo vidi, da deželni šolski svet, proti kateremu se tudi strastno postopa, skrbno varujoč popolno ravnopravnost, mirno

in stvarno deluje v blagor šolstva. Poslanec dr. Mattuš je dokazoval, da predlog ugaja potrebam obeh narodov.

Praga, 21. novembra. Pri nadaljevanju generalni razpravi opomni Schmeykal, da Mladočehi nimajo pravice imenovati se svobodomiselná stranka, državnopravna načela Mladočehov bodo našla pripoznanje Nemcev. (Klici: Nikoli.) Kedor koli bode vladal, štel bo s češkimi Nemci in delal za spravo kot državno potrebo.

Budimpešta, 21. novembra. V zbornici se nadaljuje razprava o kulturnem proračunu. Minister Csaky citira mesto iz pisma knezoškofa Simora pisanega na prejšnjega bogočastnega ministra Treforta, s katerim knezoškof ni uveljavil nobenih dogmatičnih težav proti državnemu zapisniku.

Varšava, 20. novembra. Na železnični progi Varšava-Dunaj so našli dva potnika v drugem razredu brzovlaka umorjena blizu postaje Kutno.

Sofija, 21. novembra. „Agence Balcanique“ opozarja na včeraj pričete članke „Svobode“, v katerih se zavrača Kaulbarsovo pismo, pisano Tatičevu v „Nov. Vremja“. Prvi članek pravi, da je imel princ Ferdinand s prva rusko-bolgarske navskrižnosti za osebne zadeve, vendar sedaj je prepričan, da je temu ravno nasprotno. Princ je še zmiraj najboljšega mišljenja do Rusije, zato je on ni kriv, da so vedno napete razmere.

Novi York, 20. novembra. Siouxindijanci so se vzdignili proti belokožcem. Boje se krvavega boja.

DOM IN SVET

štev. 11. izšel je s sledečo vsebino: 1. „Sveta brata“, pesem. III. Crilova smrt. (Zložil A. M.) 2. „Luka Vrbec“. (Zgodovinska povest iz 16. stoletja. Spisal Podgoričan.) VI. Zma v srcih. (Dalje.) 3. „Aula tentaminum — pa sodnijska temnica“. (Povest. — Napisal F. Šarec.) 4. „Huda žena“, pesem. (Zložil A. H.) 5. „Josip Ogrinec“. (Spisal Josip Benkovič Konec) 6. „Nekaj porabnih misli o slovenščini v govoru in pismu“. (Piše Fr. S. Lekše. Dalje.) 7. „Schopenhauer“. (Slika iz novejše modroslovne in kulturne zgodovine. Sp. dr. Fr. L. Dalje.) 8. „Čutno predstavljanje pa mišljenje in zakoni mišljenja.“ (Dr. Iv. Svetina. Dalje.) 9. Slovtstvo. 10. Raznoterosti. 11. 12. 13. 14. Štiri slike: „Izvirke Ljubljance“, „Knezoškof ljubljanski“, „Baron Winkler“, „Karlov most v Pragi“.

Umrli so:

18. novembra. Roman Czechak, strugarjev sin, 1 mesec, Vožarski pot 3, božjast. — Celestina pl. Wurzbach, odvetnikova hči, 13 let, na Bregu 10, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
	opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
20	7. u. jut.	746.7	0.4	sl. svzh.	oblačno
	2. u. pop.	744.8	5.2	sl. vzh.	"
	9. u. zveč.	742.4	2.4	"	"
Srednja temperatura 2.4°, za 0.6° nad normalom.					

Katoliška Tiskarna

priporočila raznovrstne vizitnice po nizki ceni.

Ravno kar je izšla knjiga:

Izpovedanja TAXIL:

18 pol 8°.

Cena 60 kr., po pošti 65 kr.

Dobiva se

bivšega prostomisleca.

v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

21. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88 gld. 10 kr.
Srebrna 5% " 100 " 16%	88 " 10 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	107 " 60 "
Papirna renta, davka prosta	101 " 10 "
Akije avstr.-ogerske banke	978 " — "
Kreditne akije	296 " — "
London	115 " 70 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 13 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 48 "
Nemške marke	56 " 65 "

V dnež,

ko praznujemo praznik naše thürinške zaščitnice sv. Elizabete, obračam se še enkrat s prošnjo za našo cerkev do vseh katolikov. Z božjo pomočjo smo zgradili velik del cerkve. A zdaj so naše moči opešale. Katoliki! Le z Vašo pomočjo bomo lahko cerkev dozidali; pomagajte nam jo zgraditi. Pomagajte nam sosedati hišo Gospodovo, da vam on pripravi lepo bivališče gori v nebesih. Posebno Vě bralke, katere imate ime po sv. Elizabeti, darujte nam dar v čast velike zaščitnice. Vsako, tudi najmanjše darilo v pisemskih znamkah nam je ljubo.

V Weimarji na Thürinškem.

K. Jüngst, župnik.

Opravišтво rado vsprejema milodare v ta namen darovane. (6—4)

Za fjakere in mesarje.

Posestvo v ljubljanskem mestu

s stanovanjem, hlevi, velikim dvoriščem, tik vode, s senožeti, dá se v najem po pogodbi. (3—2)

Natančneje se izvé v „Katoliški Tiskarni“.

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštne prosto!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudno podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kiškega srebra in iz medenine najnovejšje oblike, kot

monstrane, kelihov, svetilnic, svečnikov

itd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognju polatim in posrebrim. Na blagovoljna vprašanja rado voljno odgovarjam. (52—44)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli štev. 17.

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštne prosto!

Razpis ustanov.

Povodom praznovanja štiridesetletnice vladanja Nj. Veličanstva cesarja Frana Josipa I. ustanovila je trgovska in obrtniška zbornica

8 ustanov po 25 goldinarjev

za onemogle obrtnike vojvodine Kranjske.

Te ustanove se s tem za leto 1890. razpisujejo. — Prošnje naj se podpisani zbornici do 28. novembra t. l. pošljejo, priloži naj se jim pa od župniškega in občinskega urada potrjeno dokazilo, da je prositelj bil obrtnik, da zdaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog.

V LJUBLJANI, dne 10. novembra 1890.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko. (3—3)